

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องพุ่มพวง ดวงจันทร์จุดพลิกผันของเพลงลูกทุ่งไทย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งไทยและเรื่องราวชีวิตและผลงานของนักร้องลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์
2. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ช่วงปี พ.ศ.2515-2525 พ.ศ.2526-2534 และพ.ศ.2535-2545
3. เพื่อศึกษาแนวคิดในการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสานของผู้แต่งเพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสานคนสำคัญ ๆ ที่ทำเพลงให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้แก่นายวิเชียร คำเจริญ และนายเอนก รุ่งเรือง โดยทำการวิเคราะห์เนื้อร้อง ทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสาน

6.1 สรุปผล

6.1.1 ความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งไทยและเรื่องราวชีวิตและผลงานของนักร้องลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์

ความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางเพลงไทยสากล เพลงพื้นบ้าน เพลงลูกกรุงหรือเพลงอื่น ๆ ที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในขณะนั้น หากจะกล่าวถึงว่าประวัติความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งแล้ว อาจกล่าวได้ว่าเพลงลูกทุ่งเกิดขึ้นมาได้จากองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ซึ่งกระแสนการไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การได้นำเครื่องดนตรีที่เรียกว่าเครื่องเป่าหรือเครื่องลมทองเหลืองที่คนไทยมักเรียกกันว่า แตรฝรั่งหรือแตรวง ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 หรือในราวร้อยกว่าปีมาแล้ว ดังเช่นในราชสำนักในยุคนั้นได้มีการพัฒนาด้านดนตรี เพื่อให้ทัดเทียมกับอนาประเทศหรือทัดเทียมประเทศตะวันตก จึงได้นำเครื่องเป่ามาฝึกหัดกันในกองทหารก่อนและได้แพร่หลายเข้าสู่วงการเพลง นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาคนไทยจึงได้รู้จักเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีฝรั่งผสมกับดนตรีไทยเป็นครั้งแรก

หากจะกล่าวถึงความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งในยุคต่อมาที่ ปรากฏขึ้นเริ่มมีความชัดเจนขึ้น

เมื่อสมัยการปกครองของจอมพล ป.พิบูลย์สงครามดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการบรรเลงดนตรีขึ้นเมื่อพ.ศ.2486 อันส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อวงการเพลงไทยหรือด้านดนตรีไทย ซึ่งในช่วงนั้นดนตรีไทยหรือดนตรีที่เป็นแบบแผนดั้งเดิม ไม่ได้รับการยอมรับของผู้บริหารประเทศ ตรงกันข้ามกับนโยบายที่พยายามปิดกั้นดนตรีไทยไม่ให้ได้รับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะสื่อของรัฐบาลเช่น วิทยุ โทรทัศน์ รัฐบาลไม่อนุญาตให้เปิดเป็นอันขาดเพราะเกรงว่าจะล้าสมัยไม่ทันสมัยทันชาติตะวันตก ดังนั้นสื่อต่าง ๆ จึงถูกจำกัดอยู่ในเฉพาะความควบคุมของรัฐบาล สถานีวิทยุและโทรทัศน์จึงได้เปิดแต่เพลงไทยสากลเท่านั้น ฉะนั้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่าวงการเพลงอยู่ในรูปแบบที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดให้ ทำให้เกิดรอยต่อระหว่างเพลงไทยเดิมหรือเพลงวงปี่พาทย์ เพลงวงมโหรีกับเพลงไทยที่ใช้ดนตรีฝรั่งบรรเลงจนเกิดเป็นเพลงไทยสากล เพลงลูกกรุงและเพลงลูกทุ่งในเวลาต่อมาตามลำดับ จะเห็นได้ว่าต้นสายธารของเพลงลูกทุ่ง มีบริบททางสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดเพลงลูกทุ่งเข้าสู่วงการเพลง เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เพลงลูกทุ่งประกอบไปด้วยนักร้องที่เป็นสไต์หรือรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดนตรีที่บรรเลงประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีฝรั่งหรือเครื่องดนตรีตะวันตกเป็นหลัก ส่วนดนตรีไทยจะเป็นเครื่องดนตรีที่ช่วยเสริม เพื่อให้ได้อรรถรสทางด้านดนตรี

จุดเริ่มต้นที่ชัดเจนของเพลงลูกทุ่งมีจุดเริ่มประมาณ 50 ปีมาแล้วหรือช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ความชัดเจนของเพลงลูกทุ่งได้มีความชัดเจนขึ้นเมื่อมีการใช้คำว่า“เพลงลูกทุ่ง” เป็นครั้งแรกเมื่อราวปีพ.ศ.2507 เป็นต้น ซึ่งแต่แรกเริ่มเดิมทีนั้นเพลงลูกทุ่งหรือเพลงลูกกรุงยังไม่ได้แบ่งประเภทออกชัดเจน โดยเพลงลูกทุ่งมักเรียกกันว่า “เพลงตลาด” ซึ่งในขณะนั้นใครที่ฟังหรือชื่นชอบเพลงลูกทุ่งก็จะถูกมองว่าเป็นกลุ่มหรือพวกชนชั้นกลาง สำหรับในส่วนของพวกเขาที่นิยมชื่นชอบเพลงสากลหรือเพลงลูกกรุงก็มักจะนิยมเรียกกันว่า “เพลงผู้ดี” ดังที่นคร อนุมทรัพย์ได้เคยกล่าวไว้ หากพิจารณากันตามสภาพของสังคมแล้วนั้น การแบ่งแยกระหว่างเพลงลูกทุ่งกับเพลงลูกกรุง บางครั้งนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเพลงหรือแนวของดนตรีเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะแบ่งแยกเพลงด้วยตัวนักร้องมากกว่า ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ พบว่าตัวนักร้องเป็นส่วนสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าเพลงที่ร้องนั้นเป็นเพลงลูกทุ่งหรือเพลงลูกกรุง เนื่องด้วยท่วงทำนองและสำเนียงการร้องของนักร้องเพลงลูกทุ่งเป็นไปในแนวทางที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะหรือเป็นแบบแผนที่สืบทอดต่อกันมา หากจะว่าเรียนแบบกันก็ไม่เชิงนักยกตัวอย่างเช่น สำเนียงการร้องเพลงลูกทุ่งของ สุรพล สมบัติเจริญคล้ายคลึงกับเบญจมินทร์หรือดุ่มทอง โชคชนะ จีรพันธ์ วีรพงษ์ ร้องคล้ายกับ ระพีณ ภูไท ฯลฯ หากนำเพลงลูกกรุงไปให้สุรพลร้องเพลงนั้นอาจกลายเป็นเพลงลูกกรุงก็ได้ จะเห็นได้ว่าความเป็นเพลงลูกทุ่งมีปัจจัยหรือองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกันไม่ว่าเป็นตัวนักร้องที่มีบทบาทมากที่สุดหรือแนวเพลงที่บรรยายให้เห็นภาพความเป็นลูกทุ่ง หรือแม้กระทั่งแนวดนตรีที่ใช้บรรเลง

จากการที่ได้ศึกษาวิจัยพบว่าแนวดนตรีหรือการบรรเลงเพลงลูกทุ่งมักจะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับดนตรีที่ใช้บรรเลงเพลงลูกกรุง โดยเฉพาะการใช้เครื่องดนตรีตะวันตกหรือเครื่องเป่าเป็นหลักรวมทั้งเครื่องดนตรีคลาสสิกบางชิ้นเช่น ไวโอลิน เปียโน ดับเบิลเบสและแอดคอเดียน ฯลฯ

เรื่องราวของชีวิตและผลงานของนักร้องลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ สรุปได้ดังนี้

พุ่มพวง ดวงจันทร์เติบโตขึ้นท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมไทยแบบชนบท ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกร พุ่มพวงช่วยหารายได้จุนเจือครอบครัวตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นผลทำให้อ่านหนังสือไม่ออก พุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นผู้มีพรสวรรค์ในการร้องเพลงโดยอาศัยการจดจำ ได้หัดร้องเพลงเมื่ออายุ 8 ขวบและเริ่มร้องเพลงประกวดในงานต่าง ๆ เช่น งานวัด งานทำบุญประจำปี โดยใช้ชื่อว่า “น้ำผึ้ง ณ ไร่้อย” และชนะการประกวดในเขตศรีประจันต์ บางปلام้า ผักไห่ เสนา มหาราช วิเศษชัยชาญ บ้านแพรก หนองโดนและพระพุทธรบาท สระบุรี พุ่มพวงได้มีโอกาสร้องเพลงโชว์วงดนตรีของไวพจน์ เพชรสุพรรณ ไวพจน์เลิกรับเป็นบุตรบุญธรรม เมื่อเป็นบุตรบุญธรรมของไวพจน์ เพชรสุพรรณจึงเปลี่ยนชื่อจาก น้ำผึ้ง ณ ไร่้อย มาเป็นน้ำผึ้ง เพชรสุพรรณให้สมกับเป็นลูกบุญธรรมของนักร้องชื่อดังเมืองสุพรรณบุรี ได้เป็นนักร้องหญิงของวงดนตรี ไวพจน์ เพชรสุพรรณ จนกระทั่ง ไวพจน์ เพชรสุพรรณมอบเพลง “แก้วรอพี่”

ปีพ.ศ.2518 พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้บันทึกแผ่นเสียงครั้งแรกที่ห้องอัดเสียงกมลในเพลง “แก้วรอพี่” ซึ่งเป็นผลงานของไวพจน์ที่แต่งเป็นเพลงร้องแก้เพลง “แก้วเจ้า” ของคมเพชร แก้วเมืองกาญจน์ พุ่มพวงใช้ชื่อในการร้องเพลงว่า “น้ำผึ้ง เมืองสุพรรณ” ได้จัดพิธีพลี แสนสุข นักดนตรีและนักแต่งเพลงลูกวงดนตรีไวพจน์ ในปีเดียวกันนี้จึงตกลงใช้ชีวิตคู่ร่วมกับธีระพลแล้วแยกตัวออกจากวงไวพจน์ เริ่มงานกับสรเพชร ศรีสุพรรณ ทำงานเป็นทั้งนักร้องและหางเครื่อง

ปีพ.ศ.2519 เริ่มตั้งวงดนตรีลูกทุ่ง “พุ่มพวง ดวงจันทร์” ได้เซ็นสัญญาเป็นนักร้องให้บริษัท เสกสรรเทปของประจวบ จำปาทอง นับเป็นนักร้องหญิงคนแรกของบริษัทคู่กับเสรี รุ่งสว่าง

ผลงานเกียรติยศของพุ่มพวง ดวงจันทร์

ปีพ.ศ.2521 ได้รับรางวัลพระราชทานเสาอากาศทองคำจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากเพลง “อกสาวเหนือสะอื้น” ผลงานประพันธ์ของธีระพล แสนสุข ซึ่งจัดโดยสถานีวิทยุเสียงสามยอด (ส.ส.ย.) นับเป็นรางวัลเกียรติยศสำหรับชีวิตพุ่มพวง ดวงจันทร์

แม้จะอ่านหนังสือไม่ออกแต่ด้วยความสามารถในการร้องเพลง กอปรกับความมุ่งมั่นตั้งใจ พุ่มพวง ดวงจันทร์ มีผลงานเพลงลูกทุ่งมากมาย

ปีพ.ศ.2525 นับเป็นปีที่พุ่มพวง ดวงจันทร์ประสบความสำเร็จสูงสุดทั้งด้านชื่อเสียงและรายได้ ทั้งนี้เนื่องจากการได้ร่วมงานกับครูเพลง ลพ บุรีรัตน์ ผู้แต่งเพลงให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ เป็นนักร้องลูกทุ่งขวัญใจชาวไทย เพลงต่าง ๆ เหล่านั้นมีมากมาย เช่น สาวนาสั่งแฟน นัดพบหน้าอำเภอ อื้อฮือหล่อจัง กระแจะเข้ามาซิ ห่างหน้อยถอยนิดและบทเรียนราคาแพง เป็นต้น ด้วยการร้องเพลงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความสามารถในการร้องเพลงลูกทุ่งได้อย่างดียิ่ง จึงได้รับสมญาเป็นราชินีลูกทุ่ง สืบต่อจากผ่องศรี วรนุช แม้ชีวิตการเป็นนักร้องจากประสบความสำเร็จ แต่ในด้านชีวิตครอบครัวกลับพบความล้มเหลวเพราะต้องแยกทางกับธีระพล แสนสุข

ปี พ.ศ. 2526 เริ่มชีวิตการเป็นดารานักแสดง ด้วยการแสดงภาพยนตร์เรื่องแรก “สงครามเพลง” ของฉลอง ภักดีวิจิตร แม้จะอ่านหนังสือไม่ออกแต่อาศัยการจำบทโดยให้คนอ่านให้ฟัง พุ่มพวง ดวงจันทร์ มีผลงานด้านการแสดงภาพยนตร์ทั้งหมด 16 เรื่อง และละครโทรทัศน์ 1 เรื่อง คือ “น.ส.ยี่สาว” ของไพจิตร สุขาวารี การได้เข้าสู่วงการแสดงทำให้ได้รู้จักไกรสร ลีละเมฆินทร์ หรือที่ใช้ชื่อในการแสดงว่า “ไกรสร แสงอนันต์” พุ่มพวงจดทะเบียนสมรสกับไกรสร แสงอนันต์ ในปี พ.ศ. 2527 มีบุตรชาย 1 คน คือ ค.ช. สันติภาพ หรือ “เพชร” หรือ “บอยบ๊อย” ลีละเมฆินทร์

วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2532 ได้รับรางวัลพระราชทานขับร้องเพลงดีเด่นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในการจัดงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งภาค 2 จากเพลงสยามเมืองยิ้ม แต่งโดยวิเชียร คำเจริญ มีความภูมิใจและมีเกียรติสูงสุดที่คณะกรรมการจัดทำเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 90 พรรษา ในปีพ.ศ.2533 ซึ่งมีพลเอกอรุณ ปรีวีดิธรรม เป็นประธานอำนวยการคัดเลือกให้ขับร้องเพลงนำพระทัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่งโดยวิเชียร คำเจริญ

วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2532 ได้รับรางวัลขับร้องเพลงดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่ง ภาค 2 ในเพลง “สยามเมืองยิ้ม” ผลงานประพันธ์ของลพ บุรีรัตน์ นับเป็นรางวัลด้านผลงานเพลงครั้งที่ 2 ของพุ่มพวง ดวงจันทร์

วันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2537 ได้รับเพลงราชทานเกียรติบัตรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในการจัดงาน “กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งสืบสานคุณค่า วัฒนธรรมไทย ในเพลง “นักร้องบ้านนอก” แต่งโดยไวพจน์ เพชรสุพรรณ

นอกจากการร้องเพลงแล้ว พุ่มพวง ดวงจันทร์ยังมีความสามารถในการแสดงละครทีวีเรื่อง “สงครามเพลง” สร้างโดย ฉลอง ภักดีวิจิตร พ.ศ.2526 “ฝ่าโลกบันเทิง” สร้างโดย ฉลอง ภักดีวิจิตร พ.ศ.2526 สาวนาสั่งแฟน พ.ศ.2527 “รอยไม้เรียว” สร้างโดย อรุณี ณ วังอินทร์ พ.ศ. 2527

อีแต่นไอลิฟู พ.ศ.2527 “นักร้องนักเลง” สร้างโดย สุวิทย์ ชูติพงษ์ พ.ศ.2528 นางสาวกะทิสด พ.ศ.2528 มนต์รักนักเพลง พ.ศ.2528 ลูกสาวคนใหม่ พ.ศ.2528 หลงเสียงนาง พ.ศ.2528 จงอาง ผงาด พ.ศ.2528 ขอโทษที่ ที่รัก พ.ศ.2528 คุณนาย ป.4 พ.ศ.2527 อาจารย์เต๋อเจอพุ่มพวง พ.ศ.2528 เสน่ห์นักร้อง พ.ศ.2528 ชี พ.ศ.2528 เด็กช่างกล พ.ศ.2528 และละครโทรทัศน์ทางช่อง 3 เรื่อง น.ศ. ยี่สิบสี่ ของไพจิตร ศุภวาริ ปีพ.ศ.2531 (บินหลา, 2536 :156-157)

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2534 พุ่มพวง ดวงจันทร์ ป่วยด้วยโรคไต อาการอยู่ในขั้นรุนแรง เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลตากสิน จังหวัดธนบุรี ต่อมาย้ายไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลศิริราช แพทย์ตรวจพบว่าพุ่มพวง มีอาการภูมิแพ้ตัวเองหรือ โรคเอส.แอล.ดีหรือภูมิแพ้ตัวเองและในวันที่

พุ่มพวง ดวงจันทร์มีอาการป่วยเรื้อรังของโรคเอส.แอล.ดีหรือภูมิแพ้ตัวเองและในวันที่ 13 มิถุนายน 2535 ขณะที่เธอเดินทางพร้อมญาติไปนมัสการพระพุทธชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏว่าเกิดอาการช็อคอย่างกะทันหันหันญาตินำส่งโรงพยาบาลพุทธชินราช แต่อาการไม่ดีขึ้นและทรุดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งเสียชีวิตในเวลาประมาณ 21:00 น. ของวันที่ 13 มิถุนายน 2535 ขณะมีอายุได้ 31 ปี

เส้นทางการเป็นนักร้องของพุ่มพวง ดวงจันทร์ถูกกล่าวขานยกย่องให้เป็นแบบอย่างของคนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ยากจนในชนบททั้งหลายที่จะได้พยายามต่อสู้ให้มีขึ้นมาบ้าง นอกจากนี้ในวงการเพลงเธอได้กลายเป็นภาพลักษณ์ของนักร้องเพลงลูกทุ่งหญิงยุคใหม่ที่สมบูรณ์แบบ ทางบริษัทค่ายเพลงทั้งหลายต่างต้องการสร้างนักร้องที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับพุ่มพวง ดวงจันทร์กันขึ้นด้วย ได้มีการซื้อเพลงที่พุ่มพวงเคยร้องมาร้องใหม่และให้ลพ นูริรัตน์ แต่งเพลงให้ศิลปินเป็นเพลงใหม่ทั้งหมด โดยที่ให้อยู่รูปแบบเช่นเดียวกับแบบพุ่มพวง ดวงจันทร์คือเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ก่อนข้างกล้าและก็ปรากฏว่าเพลงที่นักร้องเพลงลูกทุ่งหญิงขับร้องในระยะต่อมามีแตกแถวกันไปมากมาย โดยเฉพาะมีเรื่องสองแง่สองง่ามกันมากขึ้น อันเป็นสไตล์หนึ่งของผลงานเพลงพุ่มพวง ดวงจันทร์ หากแต่ว่าเพลงรุ่นใหม่ ๆ มีถ้อยคำสองแง่สองง่ามชัดเจน โจ่งแจ้งมากกว่าและนักร้องก็ใช้ลีลาที่ส่อไปในทางกามารมณ์จนเกินงาม อันเป็นผลให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์กันต่าง ๆ นานา

ในทุก ๆ ปีได้มีการจัดงานเพื่อระลึกถึงพุ่มพวง ดวงจันทร์ ราชนิเพลงลูกทุ่ง มีดังนี้

ปีพ.ศ.2547 หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ทำข่าวการจากไปของพุ่มพวง ดวงจันทร์ครบรอบ 12 ปี ที่วงการเพลงลูกทุ่งก็ต้องสูญเสียครั้งสำคัญ เมื่อราชนิเพลงลูกทุ่ง “ผึ้ง” พุ่มพวง ดวงจันทร์ ต้องเสียชีวิตด้วย “โรคภูมิแพ้ตัวเอง”(เอสแอลดี) ผลงานเพลงของเธอที่ถูกบันทึกแผ่นเสียงไว้ประมาณ 500 เพลง คือ มรดกแห่งความรัก ความผูกพันที่เธอมีต่อแฟนเพลง และถือเป็นมรดกอันล้ำ

ค่าของวงการเพลงลูกทุ่ง ซึ่งถือว่าเป็นการจากไปก่อนวัยอันสมควร เรียกได้ว่าเส้นทางชีวิตของหมอกกำลังจะรุ่งโรจน์ก็มีอันต้องดับวูบลงด้วยโรคร้ายอย่างน่าเสียดาย

คำว่า “ราชินีลูกทุ่ง” ที่ทุกคนมอบให้กับ “พุ่มพวง ดวงจันทร์” ถึงแม้เธอได้จากพวกเราไปเป็นเวลาร่วม 12 ปีแล้ว แต่แรงใจแรงคิดถึงของแฟนเพลงและคนในวงการที่มีต่อเธอก็มิได้จางหายไป แม้แต่น้อย ข้อพิสูจน์เห็นได้จาก “มหกรรมคอนเสิร์ต ดวงจันทร์...ในดวงใจ” ณ วัดทับกระดาน ที่จัดขึ้นโดย คลื่น 98 ลูกทุ่งรักไทย ของบริษัท บ.บีเอ็นที เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน 2547 มีผู้ชมนับหมื่นไปรอชมคอนเสิร์ตกันตั้งแต่งานยังไม่เริ่ม

ปีพ.ศ.2548 มีการจัดงานรำลึกครบรอบ 13 ปีการเสียชีวิตของพุ่มพวง ดวงจันทร์ อติตราชีนี เพลงลูกทุ่ง ที่วัดทับกระดาน อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี วันที่ 13-15 มิถุนายน 2548 ได้มีแฟนเพลงรุ่นใหญ่ รุ่นกลางหอบลูกทุ่งหลานหลังไหลมาที่วัดมีดฟ้ามั่วดิน โดยเฉพาะใกล้วันประกาศผลรางวัลสตาร์กิ้นแบ่งรัฐบาลก็ยังทำให้ได้รับความนิยมกันมากขึ้นทวีคูณ โดยเฉพาะนักร้องโชค แห่งมากราบไหว้และหาเลขเด็ดที่ศาลาริมสระน้ำอย่างเนืองแน่น แทบทุกรายพอมาถึงไม่พูดพร่ำทำเพลงรีบเข้าไปจุดธูปเทียนสักการะหุ่นขี้ผึ้งพุ่มพวงและเขย่าเซียมซีหาเลขเด็ดกันหลุมุน

ปีพ.ศ.2549 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2549 ที่วัดทับกระดาน ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี มีการจัดงานครบรอบ 14 ปีการเสียชีวิตของอติตราชีนี เพลงลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ ตั้งแต่ช่วงเช้าจนถึงบ่ายมีประชาชนและแฟนเพลงเดินทางมาอย่างต่อเนื่องเวลา 11.00 น. วัดทับกระดานนิมนต์พระ 10 รูปจัดทำบุญถวายสังฆทาน เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับพุ่มพวง ดวงจันทร์ มีพิธีมอบทุนการศึกษาจำนวน 33 ทุน แบ่งเป็นทุนการศึกษาสำหรับหลานพุ่มพวง จำนวน 3 ทุน อีก 30 ทุนมอบให้กับนักเรียนโรงเรียนวัดทับกระดาน และบริเวณที่ตั้งหุ่นพุ่มพวง มีประชาชนมาร่วมตัวที่โคนต้นไทรริมน้ำด้านหน้าเป็นจำนวนมาก ส่วนที่ศาลามีการเปลี่ยนชุดให้แก่รูปปั้นพุ่มพวงเป็นชุดกระโปรงยาวสีน้ำเงินผ้าคลุมไหล่สีฟ้า บางสิ่งบางอย่างอาจเปลี่ยน แต่คนที่รักพุ่มพวงก็ยังรักกันอยู่เหมือนเดิม คนที่มาก็ยังมาต่อเนื่อง

สำหรับเงินบริจาคจากแฟนคลับพุ่มพวง นำมาบูรณะวัดทับกระดานและสมทบทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนรวมทั้งใช้เป็นกองกลางช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลน โดยบุญกุศลทั้งหมดอุทิศให้ดวงวิญญาณอติตราชีนี เพลงลูกทุ่งผู้ล่วงลับ

แม้ว่าพุ่มพวง ดวงจันทร์ได้จากไปนานแค่ไหน ถึงวันนี้ก็ร้องร่ำร้องทั้งที่เป็นลูกทุ่งขนานแท้ และนักร้องเพลงสตริง ต่างนำเพลงของเธอมาร้องใหม่กันมากมายหลากหลายเวอร์ชัน และนั่นก็คือข้อพิสูจน์อย่างชัดเจนว่า มนต์เสน่ห์ของผู้หญิงที่ชื่อ “พุ่มพวง ดวงจันทร์” ไม่เคยเลือนหายไปไหน

6.1.2 ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ช่วงปี พ.ศ.2515- 2525 พ.ศ. 2526- 2534และพ.ศ.2535- 2545

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติของพุ่มพวง ดวงจันทร์ พบว่าพุ่มพวงมีลักษณะที่เป็นคนที่มีความสามารถเรียนรู้ได้เร็ว เมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ หรือกล่าวอีกด้านหนึ่งว่าเป็นคนที่มีพรสวรรค์ก็ได้ พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้เรียนรู้จากครูเพลงแล้วสามารถสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกโดยใช้ภาษาสื่อความคิดในการเปล่งเสียง แสดงออกทางอารมณ์ กิริยา ท่าทาง ที่ทำให้คนดูและคนฟัง ประทับใจได้ดึงดูดใจผู้ประพันธ์ ยกตัวอย่างเช่น เพลงกระแจะเข้ามาซิ พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้ใช้ลีลาการขับร้องและการเดินบนเวที ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้ดูคล้อยตามและสนุกตามไปด้วย ซึ่งการแสดงดังกล่าวเป็นที่ชอบของทุกกลุ่ม ทุกวัย ณ จุดนี้เองทำให้มีนักร้องรุ่นใหม่ได้ยึดแนวทางปฏิบัติตามแบบของพุ่มพวง ดวงจันทร์ ความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์พบว่าการที่วงการเพลงลูกทุ่งได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยก็เนื่องมาจากการที่คนไทยเรามีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาหรือเรียกง่าย ๆ ว่าคนไทยมีสายเลือดศิลปิน การที่เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่สะท้อนชีวิตหรือสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในแต่ละยุคสมัยนั้นทำให้เพลงลูกทุ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ที่เป็นเพลงอมตะสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ก็ได้ราวประมาณเกือบ 50 ปีแล้ว เพลงลูกทุ่งมีการพัฒนาอย่างค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป เพลงลูกทุ่งมีความเปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับ ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าวงการเพลงลูกทุ่งได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามลำดับดังนี้

ก่อนที่พุ่มพวง ดวงจันทร์จะเข้าสู่วงการเพลงลูกทุ่งจนได้รับฉายาขย่องให้เป็นราชินีเพลงลูกทุ่ง นับได้ว่าเป็นบุคคลผู้หนึ่งที่มีความมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จในชีวิตของการเป็นนักร้องลูกทุ่งที่อยู่ขั้นแนวหน้า การเข้ามาสู่ในวงการเพลงลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นการก้าวเข้ามาด้วยความสามารถเช่นเดียวกับนักร้องคนอื่น ๆ ซึ่งส่วนมากแล้วมักจะได้รับการสนับสนุนหรือการพิจารณาจากครูเพลง ซึ่งแตกต่างกับสมัยนี้การเข้ามาสู่วงการเพลงลูกทุ่งมักจะผ่านจากระบบคัดเลือกจากนายทุนหรือเจ้าของค่ายเพลง ความโดดเด่นของพุ่มพวง ดวงจันทร์ที่ส่งผลหรือทำให้วงการเพลงลูกทุ่งได้รับอิทธิพลจนเกิดเป็นจุดพลิกผันของวงการเพลงลูกทุ่งนั้น เกิดจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการเพลงโดยพุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นผู้จุดชนวนกระแสนิยมของวงการเพลงลูกทุ่งไม่แพ้การไปกับการเวลา เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่พุ่มพวงมีบทบาทได้สร้างไว้อย่างยอดเยี่ยม บุคคลเกือบแทบทุกวงการต่างก็มีความรักและชื่นชอบพุ่มพวง ดวงจันทร์ ที่ได้พยายามถ่ายทอดรูปแบบการร้องเพลงที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะการสร้างรูปแบบใหม่ในการแสดงบนเวที ซึ่งมีความแปลกใหม่น่าตื่นตื้นตันอยู่เสมอ ๆ พุ่มพวง ดวงจันทร์

ได้พยายามอย่างเต็มที่ซึ่งจะทำให้เพลงลูกทุ่งเป็นของแฟนเพลงทุกระดับ ซึ่งในขณะนั้นใคร ๆ ก็รู้จักเพลงของพุ่มพวง ดวงจันทร์กันแทบทั้งนั้น

จุดพลิกผันที่สำคัญที่ส่งผลต่อวงการเพลงลูกทุ่งคือการสร้างรูปแบบแนวทางใหม่ให้สู่วงการ กล่าวคือการทำพุ่มพวง ดวงจันทร์ให้มีบทบาทต่อวงการเพลงลูกทุ่งนั้น สามารถวิเคราะห์ได้ออกเป็นประเด็นสำคัญได้แก่ การที่พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้มีโอกาสได้ร่วมงานกับบุคคลสำคัญสองท่านได้แก่ ครูเพลงลพ บุรีรัตน์ และนักเรียนเรียงเสียงประสานเอนก รุ่งเรือง สองท่านนี้เป็นผู้ที่มามีบทบาทต่อพุ่มพวง ดวงจันทร์โดยตรงเช่นการแต่งเพลงของลพ บุรีรัตน์ เป็นที่ยอมรับว่าการแต่งเพลงให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ ส่งผลให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้รับความนิยมอย่างยิ่ง ประกอบกับการเรียบเรียงดนตรีที่เรียกได้ว่าเป็นการปฏิวัติรูปแบบใหม่ให้กับวงการเพลงลูกทุ่งอย่างเห็นได้ชัดจนมาก ซึ่งเอนก รุ่งเรือง ถือได้ว่าเป็นผู้กล้าที่ได้ทำดนตรีที่มีรูปแบบที่แปลกใหม่ โดยการนำเครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงเพลงสตริง มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับแนวดนตรีที่เป็นเพลงลูกทุ่งแบบดั้งเดิม โดยเน้นการใช้กีตาร์ไฟฟ้า มาเป็นตัวโซโลแบบเพลงสตริง มาประสานให้เข้ากับเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องเป่า อันเป็นแบบฉบับของเพลงลูกทุ่งได้อย่างลงตัว ส่งผลให้เพลงลูกทุ่งยุคหลัง ๆ ได้รับอิทธิพลการทำดนตรีแนวนี้นี้ ในช่วงที่วงการลูกทุ่งเริ่มซบเซานั้น เนื่องด้วยกระแสของวงการเพลงสตริงเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อวงการเพลง รายการวิทยุถูกซื้อรายการเพื่อเพลงสตริงอย่างเข้มข้น ทำให้เพลงลูกทุ่งเกือบหายไปจากสถานีวิทยุ พุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นหนึ่งในวงการเพลงลูกทุ่งที่ยังคงยืนหยัดอยู่ได้โดยได้รับความนิยมมาโดยตลอด บุคคลทุกระดับร้องเพลงของพุ่มพวง ดวงจันทร์กันได้ทั้งนั้น แม้กระทั่งผู้ที่อยู่ในแวดวงชั้นสูงก็ตามต่างก็รู้จักเพลงของพุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นอย่างดี จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทางภาคสนามพบว่าในสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการประกวดแข่งขันร้องเพลงลูกทุ่ง มักจะนำเพลงของพุ่มพวง มาใช้ร้องประกวด นั้นแสดงว่าแนวการขับร้องได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการขับร้องการแสดงท่าทางกริยาบทต่าง ๆ ล้วนได้รับอิทธิพลมาจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ จุดที่เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวงการเพลงลูกทุ่งและเป็นครั้งสำคัญต่อวงการคือการจากไปของพุ่มพวง ดวงจันทร์ทำให้วงการเพลงเกิดนักร้องน้องใหม่เกิดมากมาย โดยมีลักษณะรูปแบบที่หลากหลายขึ้น นับว่าเป็นจุดพลิกผันที่สำคัญต่อวงการเพลงเป็นอย่างมาก พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้ทิ้งรูปแบบที่เป็นรูปแบบลูกทุ่งสมัยใหม่ไว้ให้นักร้องรุ่นหลังได้ใช้เป็นแม่แบบต่อมาหลายรุ่น ดังจะเห็นได้ว่านักร้องรุ่นใหม่ ๆ จะใช้แนวทางการร้องประกอบไปกับทำเดิน ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตเห็น

สำหรับในส่วนของการพัฒนาของเพลงลูกทุ่งนั้นผู้วิจัยพบว่า แนวทางของเพลงลูกทุ่งได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามสภาพของสังคม การที่วงการเพลงลูกทุ่งได้เกิดจุดพลิกผันหลังพุ่มพวง ดวงจันทร์ที่ถือได้ว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของวงการเพลงลูกทุ่ง การเกิดใหม่ของนักร้องรุ่นปัจจุบัน

ก็ไม่ได้เกิดขึ้นยากอย่างเช่นยุคของพุ่มพวง ดวงจันทร์หรือนักร้องรุ่นเก่า ๆ อีกหลายท่าน เนื่องด้วยกระแสสังคมไทยที่พยายามก้าวให้พ้นสังคมเกษตรกรรม ทำให้ส่งผลกระทบหลาย ๆ ด้านของวงการเพลงลูกทุ่ง คำร้อง ทำนองของเพลงลูกทุ่งจึงมีลักษณะที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตคนเมืองมากขึ้น คำพรรณนาเกี่ยวกับท้องทุ่งและชนบทกำลังค่อย ๆ เลือนหายไปเรื่อย ๆ ดังเห็นได้จากคำร้องหรือเนื้อหาในเพลงของพุ่มพวง ดวงจันทร์ยุคท้าย ๆ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของการเน้นถ้อยคำที่พยายามให้เพลงอัดอั้นมากกว่าถ้อยคำบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับชนบทหรือความเป็นลูกทุ่งขนานแท้ ในส่วนของการศึกษาวิจัยฉบับนี้ทำให้ทราบถึงประวัติและความเป็นมาของเพลงลูกทุ่ง และทราบถึงวิวัฒนาการของวงการเพลง ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีในการเรียบเรียงเสียงประสาน ตลอดจนการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์คำร้องของเพลงในแต่ละยุค โดยนำมาหาข้อสรุปและทราบถึงแนวคิดของครูเพลงและนักเรียบเรียงเสียงประสาน การพัฒนาของเพลงลูกทุ่งย่อมไม่มีวันสิ้นสุด เพราะเพลงลูกทุ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งมีการปรับตัวและพัฒนาไปตามสภาพของสังคมเพลงลูกทุ่ง

6.1.3 การศึกษาแนวคิดในการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสานของผู้แต่งเพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสานคนสำคัญ ๆ ที่ทำเพลงให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้แก่นายวิเชียร คำเจริญ และนายเอนก รุ่งเรืองโดยทำการวิเคราะห์เนื้อร้อง ทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสานทางดนตรี เพลงที่โด่งดังของพุ่มพวง ดวงจันทร์ในช่วงปีพ.ศ.2526 -2534 จำนวน 3 เพลงนั้น คือ เพลงสาวนาสั่งแฟน เพลงกระแซะเข้ามาซิและเพลงหนูไม่รู้ พบว่า

ทำนองเพลงสาวนาสั่งแฟนประพันธ์แบบ Progressive คือมีทำนองใหม่เพิ่มขึ้นทุกท่อน โดยไม่ซ้ำทำนองเดิม $\parallel : A : \parallel : B : \parallel : C : \parallel : D : \parallel$ ทำนองมีลักษณะต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งเพลง การพัฒนาประโยคใช้กระบวนการของการแปร (Variation) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นำการซ้ำมาดัดแปลง แต่ยังคงรักษาทางเดิมไว้ เพลงนี้สร้างจากบันไดเสียง F เมเจอร์ เพลงกระแซะเข้ามาซิประพันธ์ในรูปแบบสองตอน Rounded Binary Form เป็นเพลงที่มีการเล่นซ้ำประโยคละ 2 ครั้ง $\parallel : A : \parallel : B : \parallel$ ซึ่งทำให้เพลงยาวขึ้นเท่าตัว ทำนองมีลักษณะต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งเพลง การพัฒนาประโยคในท่อน A ใช้เทคนิคการซ้ำทำนองทันทีในประโยคเดียวกัน (Repetition) เทคนิคการซ้ำทันทีนี้มีลักษณะของระดับเสียงเดียวกัน และมีการใช้กระบวนการของการแปร (Variation) เป็นเทคนิคที่นำการซ้ำมาดัดแปลง เพลงนี้สร้างจากบันไดเสียง F เมเจอร์ และเพลงหนูไม่รู้ประพันธ์ในรูปแบบบทเพลง 3 ท่อนที่มีทำนองใหม่ซ้ำทำนองเดิม $\parallel : A : \parallel : B : \parallel : C : \parallel$ ทำนองมีลักษณะต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งเพลง การพัฒนาประโยคใช้กระบวนการของการแปร (Variation) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นำการซ้ำมาดัดแปลง เพลงนี้สร้างจากบันไดเสียง G เมเจอร์ การพัฒนาประโยคใช้เทคนิคการซ้ำ (Repetition) ซึ่งมีลักษณะการซ้ำทำนองในระดับเสียงเดียวกัน ส่วนโน้ตเดียวกันทั้งเพลง ตัวอย่างในท่อน A

เนื้อร้องเพลงสาวนาสั่งแฟนเป็นบทเพลงที่แต่งขึ้นได้ตามสภาพของความเป็นจริงของสังคมชนบท ชาวไร่ ชาวนา โดยเนื้อหาของเพลงเป็นไปในลักษณะของการรำพึงถึงคนรักที่ได้ไปทำงานในเมืองหลวง บทเพลงนี้มีความโดดเด่นของเนื้อร้องมีลักษณะเอื้อนคำที่เรียกว่า ใช้สำเนียงเหนอตามแบบฉบับของนักร้องสุพรรณ เช่นคำว่า “บ้างเนื้อพี่เนื้อ” คำนี้เป็นจุดเด่นของเพลงสาวนาสั่งแฟน ซึ่งวิเชียร คำเจริญได้แต่งโดยวิเคราะห์แล้วว่าถ้าใช้เนื้อร้องธรรมดาอาจไม่ดัง ในจุดนี้ถือได้ว่าเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้แต่ง เพลงกระแจะเข้ามาซึ่งเนื้อความโดยรวม พูดถึงผู้หญิงเป็นผู้ที่เชิญชวนให้ผู้ชายเข้ามาจีบ ซึ่งมีใช้การแสดงออกแบบหญิงไทย เนื้อหาของเพลงนี้แสดงซึ่งสภาวะของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป วิเชียร คำเจริญแต่งเพลงนี้ขึ้นมา โดยวิเคราะห์แล้วว่าบุคลิกของพุ่มพวง ดวงจันทร์เท่านั้นที่ร้องเพลงนี้ได้อย่างสนุกสนาน โดยทั้งร้อง ทั้งเต้นไปพร้อมกันและเชิญชวนผู้ชม การขับร้องของพุ่มพวง ดวงจันทร์เชิญชวนให้ผู้ชมเกิดความสุขสนุกสนาน สิ่งที่มีความแตกต่างขึ้นมาเห็นจะเป็นในช่วงวรรคที่สองหรือวรรคตาม มีลักษณะของการเพิ่มคำหรือเพิ่มพยางค์ขึ้นมาอีกหนึ่ง เพื่อให้การขับร้องได้เสียงเอื้อนชัดเจนมากขึ้น เพลงหนูไม่รู้ เนื้อความโดยรวม พูดถึงเนื้อหาของเพลงนี้แสดงซึ่งสภาวะของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยแต่ก่อนฝ่ายชายเท่านั้นที่เป็นฝ่ายเข้ามาจีบฝ่ายหญิง แต่เนื้อหาของเพลงนี้กลับตรงข้ามกัน ซึ่งก็เป็นเหตุผลส่วนหนึ่งหรือส่วนสำคัญของเพลงนี้ ที่ทำให้เพลงนี้ดังขึ้นมาได้อย่างไม่มีข้อสงสัยใด ๆ และที่สำคัญคือการจับประเด็นการแต่งเพลงที่ทันยุคทันสมัย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องที่ดัดแปลงมาจากกลอนแปด โดยมีการเพิ่มคำเพื่อให้ลงกับจังหวะและเสียงเอื้อนของนักร้อง การแต่งเพลงที่ขึ้นเป็นกลอนแปดก่อนแล้วปรับคำหรือเพิ่มคำเป็นการแต่งเพลงที่นักแต่งเพลงนิยมใช้กันหลายท่าน ซึ่งเพลงที่แต่งออกมาจะมีเสน่ห์มากกว่าเพลงที่แต่งด้วยกลอนแปดโดยตรง สรุปได้ว่าทั้ง 3 บทเพลง ผู้ประพันธ์ใช้คำใช้คำไพเราะที่มีสัมผัสนอกและสัมผัสใน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลอนแปด โดยเพิ่มคำหรือเพิ่มพยางค์ขึ้น เพื่อให้การขับร้องได้เสียงเอื้อนได้ชัดเจนมากขึ้น ผู้ประพันธ์ได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมสังคมในปัจจุบันจึงเกิดแนวคิดในการประพันธ์ขึ้น การใช้คำง่ายซึ่งลักษณะแบบคำพูดชาวบ้าน การใช้ซ้ำคำเพื่อย้ำความให้ความหมายกว้างขึ้นเน้นความรู้สึกให้เด่นชัดขึ้น การใช้คำซ้อนมีความหมายคล้ายคลึงกันหรือความหมายแนวเดียวกัน การเล่นคำช่วยให้ข้อความมีอรรถสัพพัญญูแล้วไพเราะรื่นหู การใช้คำสแลงที่มีลักษณะเป็นคำแปลกใหม่ที่ให้อารมณ์ความรู้สึก จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นักร้องถูกทั้งพุ่มพวง ดวงจันทร์โด่งดังในช่วงเวลานั้นเป็นอย่างมาก เมื่อได้พบกับผู้ประพันธ์เพลงที่มีแนวคิดที่แปลกแหวกแนว กล้าที่จะใช้คำแปลก ๆ โดยให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้ขับร้องอย่างเป็นที่พอใจและเป็นเพลงยอดนิยมมากที่สุดในยุคนั้น

สรุปได้ว่านายวิเชียร คำเจริญในการแต่งเพลงให้กับพุ่มพวง ดวงจันทร์นั้น ใช้หลักการโดยแต่งเนื้อร้องกับทำนองไปพร้อมกัน โดยต้องรู้ก่อนว่าใครเป็นผู้ขับร้อง เพราะสามารถที่จะรู้ถึงบุคลิก

ของผู้ขับร้องด้วย การแต่งเนื้อร้องนั้นนายวิเชียร คำเจริญจะคำนึงถึงความหมายของเพลง โดยที่เนื้อร้องต้องสื่อความหมายชัดเจน ใช้คำที่มีสัมผัสนอก สัมผัสในเป็นหลัก มักจะนิยมใช้คำพูดที่นิยมในปัจจุบัน มีการใช้คำคม เล่นคำและคำพูดที่เป็นภาษาชาวบ้าน ส่วนทำนองเพลงนั้นจะประสมประสานกันมีทั้งคิดขึ้นใหม่และนำทำนองเพลงพื้นบ้านมาแต่ง การแต่งเพลงนี้นายวิเชียร คำเจริญจะดูสภาพทางเศรษฐกิจของสังคมและสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน รวมทั้งได้แนวความคิดการแต่งเพลงจากบุคลิกของผู้ขับร้องและสภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยให้คิดคำร้องได้ง่ายแต่ต้องเรียบสงบ

การเรียบเรียงเสียงประสานทางดนตรีทั้ง 3 บทเพลง ได้นักเรียบเรียงเสียงประสานชั้นแนวหน้า คือนายเอนก รุ่งเรืองที่เรียบเรียงเสียงประสานทางด้านดนตรีเพลงสาวนาสั่งแฟน เพลงกระแซะเข้ามาซิและเพลงหนูไม่รู้ พบว่าใช้หลักในการเรียบเรียงเสียงประสาน ในบทนำจะนำท่วงทำนองที่ฟังแล้วไพเราะที่สุดของเพลงนั้นมาดัดแปลงและบทนำต้องสามารถส่งเข้าร้องได้ บทเชื่อมเป็นการนำเอาทำนองร้องท่อนใดท่อนหนึ่งมาเป็นบทเชื่อมหรือดัดแปลงให้เป็นทำนองใหม่ ส่วนบทจบต้องมีความต่อเนื่องกับท่วงทำนองตอนท้ายและให้ความรู้สึกที่จบ เพลงสาวนาสั่งแฟน นั้นได้ใช้เครื่องดนตรี คือ ไวโอลิน ฟลูต คีย์บอร์ด เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า กลองชุดและเครื่องประกอบจังหวะ บทนำเพลงสาวนาสั่งแฟนนักเรียบเรียงได้มีการคิดขึ้นใหม่และอาศัยโน้ตในคอร์ดคือ Dm เพียงคอร์ดเดียวใน 4 ห้องแรกโดยใช้ ไวโอลิน คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เบสและกลองบรรเลงไปพร้อมกัน โดยดำเนินทำนองแพทเทิร์น(Pattern) และใช้เทคนิคการซ้ำ(Repetition) ที่ซ้ำทันทีในระดับเสียงเดียวกัน โดยดำเนินทำนองไปจนจบบทนำ บทเพลงนี้ใช้บทนำมาเป็นบทเชื่อมโดยหลังจากการขับร้องเสร็จ ก็มีบทเชื่อมสั้นซึ่งบทเชื่อมเหมือนบทนำ ในท่อน D การเรียบเรียงเสียงประสานในบทจบของเพลงสาวนาสั่งแฟนใช้ฟลูต ไวโอลิน คีย์บอร์ด เบสและกลองบรรเลงประกอบ บทจบของเพลงนี้มีความพิเศษ โดยใช้เพอร์เฟกเคเดนซ์ คือ V7 - I จบเพลง เพลงสาวนาสั่งแฟน คอร์ดที่ใช้หลัก ๆ มี 3 คอร์ด คือ Dm Gm และ Am

1 2 3 4 5

Melody

Flute

Violin 1-2

Keyboard

Electric Guitar

Guitar Bass

Drums

Dm

ภาพที่ 6.1 แสดงบทนำของเพลงสาวนาสั่งแฟน

39 40 41 42

Melody

Flute

Violin 1-2

Keyboard

Electric Guitar

Guitar Bass

Drums

Dm F Dm F Dm

F : I III I V7 I

ภาพที่ 6.2 แสดงบทจบของเพลงสาวนาสั่งแฟน

เพลงกระแซะเข้ามาซิช่วงบทนำผู้ประพันธ์ใช้หลักการเรียบเรียงเสียงประสาน โดยการคิด ขึ้นใหม่และอาศัยโน้ตในคอร์ด คือ Bb C Dm โดยใช้คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้าและกลอง บรรเลงไปพร้อมกัน โดยดำเนินทำนองเป็นแพทเทิร์น(Pattern) และใช้เทคนิคการซ้ำ(Repetition) ที่ซ้ำกันทีในระดับเสียงเดียวกัน บทเชื่อมเพลงกระแซะเข้ามาซิได้นำเอาบทนำมาเป็นตัวเชื่อม โดยหลังจากการขับร้องเสร็จก็มีบทเชื่อมสั้น ซึ่งบทเชื่อมจะเหมือนบทนำโดยใช้ทริมเปต คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้าและกลองดำเนินทำนองส่งไปยังท่อนที่ 2 บทจบเพลงกระแซะเข้าการ เรียบเรียงเสียงประสานในบทจบใช้กีตาร์ไฟฟ้าเล่นอิมโพไวน์เซชั่นจนจบเพลงและบทจบของเพลง กระแซะเข้ามาซิมีความพิเศษ โดยใช้อินเตอร์วฟ์เต้ทเคเดนส์ คือ I - VI จบเพลง เพลงกระแซะ เข้ามาซิคอร์ดที่ใช้หลัก ๆ มี 4 คอร์ด คือ Dm, C, Bb, A7

The musical score is presented in two systems, each containing four measures. The first system (measures 5-8) and the second system (measures 9-12) show a consistent arrangement of instruments: Melody, Trumpet, Keyboard, Electric Guitar, Bass, and Drum. The key signature is B-flat major (two flats). The score illustrates a repeating pattern of chords (Bb, C, Dm) and a consistent bass line and drum pattern. The Trumpet part is mostly rests, with some melodic lines in measures 9 and 11. The Keyboard part plays a steady eighth-note pattern. The Electric Guitar part plays a steady eighth-note pattern. The Bass part plays a steady eighth-note pattern. The Drum part plays a steady eighth-note pattern.

ภาพที่ 6.3 แสดงบทนำของเพลงกระแซะเข้ามาซิ

25 26 27 28

Melody

Trumpet

Keyboard

Electric Guitar

Bass

Drum

ภาพที่ 6.4 แสดงบทเชื่อมของเพลงกระแซะเข้ามาซิ

49 50 51 52 53

Melody

Trumpet

Keyboard

Electric Guitar

Bass

Drum

F : I

I

VI

ภาพที่ 6.5 แสดงบทจบของเพลงกระแซะเข้ามาซิ

33 34 35 36

Melody

Trumpet

Keyboard

Electric Guitar

Bass

Drum

ภาพที่ 6.6 แสดงคอร์ดหลัก ๆ ที่ใช้ในเพลงกระแซะเข้ามาซิ

เพลงหนูไม่รู้บทเพลงนี้ช่วงบทนำผู้ประพันธ์ใช้หลักการเรียบเรียงเสียงประสาน โดยการใช้คอร์ดใหม่และอาศัยโน้ตในคอร์ด คือ Em G โดยใช้เปียโน คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้าและกลองบรรเลงไปพร้อมกัน บทเชื่อมนำบทนำมาเชื่อมโดยหลังจากการขับร้องเสร็จแล้วมีบทเชื่อมสั้นซึ่งบทเชื่อมเหมือนบทนำ ตัวอย่างในห้องเพลงที่ 52 -57 ใช้ทริมเปตดำเนินทำนองส่งไปยังท่อนที่ 2 การเรียบเรียงเสียงประสานในบทจบของเพลงหนูไม่รู้ ใช้กีตาร์ไฟฟ้า กลอง เปียโน เบสไฟฟ้า กลุ่มสตริงและคีย์บอร์ดบรรเลงจนจบเพลงและบทจบของเพลงหนูไม่รู้มีความพิเศษ โดยใช้อินเตอร์รัพต์เคเดนส์ คือ I - VI จบเพลง เพลงหนูไม่รู้ คอร์ดที่ใช้หลัก ๆ มี 4 คอร์ด คือ Em , G , Am , D

Electric Guitar

Trumpet

Drums

Melody

Piano

Bass

String

Keyboard

Measures 1-3: The score shows the first three measures of the song. The Electric Guitar has a melodic line with a trill in measure 2. The Trumpet is silent. The Drums play a steady rhythm. The Melody is silent. The Piano plays a simple accompaniment. The Bass plays a simple accompaniment. The String section has a long note in measure 3. The Keyboard shows the chords Em and G.

Electric Guitar

Trumpet

Drums

Piano

Bass

String

Keyboard

Measures 4-6: The score shows the next three measures. The Electric Guitar has a melodic line with a trill in measure 4. The Trumpet has a melodic line in measure 5. The Drums play a steady rhythm. The Piano plays a simple accompaniment. The Bass plays a simple accompaniment. The String section has a long note in measure 6. The Keyboard shows the chords G, Em, and Em.

ภาพที่ 6.7 แสดงบทนำของเพลงหนูไม่รู้

The musical score is presented in three systems, each with a circled section. The instruments listed on the left are Electric Guitar, Trumplet, Drums, Piano, Bass, String, and Keyboard. The score is divided into measures 52-54, 55-56, and 57-58. The Trumplet part is circled in each system, and the Drums part is circled in the first two systems. The Piano, Bass, String, and Keyboard parts are also circled in the first two systems.

System 1 (Measures 52-54): The Trumplet part is circled. The Drums part is circled. The Piano, Bass, String, and Keyboard parts are also circled.

System 2 (Measures 55-56): The Trumplet part is circled. The Drums part is circled. The Piano, Bass, String, and Keyboard parts are also circled.

System 3 (Measures 57-58): The Trumplet part is circled. The Drums part is circled. The Piano, Bass, String, and Keyboard parts are also circled.

ภาพที่ 6.8 แสดงบทเชื่อมของเพลงหนูไม่รู้

104 105 106

Electric Guitar

Drums

Piano

Bass

String

Keyboard

107 108 109 110

Electric Guitar

Drums

Piano

Bass

String

Keyboard

Em

Em

G

G

Em

ภาพที่ 6.9 แสดงบทจบของเพลงหนูไม่รู้

31 32

Drums

Melody

Piano

Bass

Keyboard

G

Em

The image shows a musical score for measures 33 and 34. The staves are labeled: Drums, Melody, Piano, Bass, String, and Keyboard. The Keyboard part shows three chords circled: Am, D, and G. The Drums part shows a complex rhythmic pattern. The Melody part shows a single note in measure 33 and a half note in measure 34. The Piano part shows a single note in measure 33 and a half note in measure 34. The Bass part shows a single note in measure 33 and a half note in measure 34. The String part shows a single note in measure 33 and a half note in measure 34.

ภาพที่ 6.10 แสดงคอร์ดหลัก ๆ ที่ใช้ในเพลงหนูไม่รู้

สรุปผลพบว่าแนวคิดของนักเรียบเรียงเสียงประสาน สามารถสร้างเพลงลูกทุ่งแนวใหม่ โดยนำดนตรีสมัยใหม่จากตะวันตกมาเรียบเรียงเสียงประสานในบทเพลงทุกเพลง เพื่อให้ได้รับความนิยจากผู้ฟังและต้องใช้ประสบการณ์ควบคู่กับความรู้ ซึ่งเอนก รุ่งเรือง ได้เป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน โดยนำเอาคอร์ดซึ่งเป็นลักษณะไมเนอร์คอร์ด(relative minor) มาใช้ในบทเพลงที่ได้เรียบเรียงเสียงประสานให้กับพุ่มพวง ดวงจันทร์จนถึงขั้นโด่งดังมาจนทุกวันนี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย ในการศึกษาถึงแนวคิดการประพันธ์เนื้อร้องและทำนองของนายวิเชียร คำเจริญและแนวคิดการเรียบเรียงเสียงประสานของนายเอนก รุ่งเรืองในการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

การศึกษาถึงการประพันธ์เนื้อร้อง ผู้วิจัยทำการศึกษาถึงลักษณะการใช้ถ้อยคำคือ การใช้คำง่าย การใช้คำไพเราะ การใช้ซ้ำคำ การใช้คำซ้อน การเล่นคำ การใช้คำอุทาน การเลียนเสียง การใช้คำภาษาอังกฤษ การใช้คำแสลง และการศึกษาถึงการเรียบเรียงเสียงประสานทางด้านดนตรี ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยใช้หลักทฤษฎีดนตรีสากลในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้และหน้าที่ของเครื่องดนตรี วิเคราะห์โครงสร้างสำคัญของบทเพลง วิเคราะห์การสร้างดนตรีประกอบแนวทำนอง วิเคราะห์การใช้คอร์ด ในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียบเรียงเสียงประสานนี้ ผู้ที่สนใจควรมีความรู้พื้นฐานทางด้านทฤษฎีโน้ตสากลและหลักการเรียบเรียงเสียงประสาน รวมทั้งมีประสบการณ์ประกอบเข้าด้วยกันก็สามารถวิเคราะห์ได้ละเอียดลึกซึ้งไปอีกหรือศึกษาเพิ่มเติมในการ

เรียบเรียงเสียงประสานในแง่มุมอื่น ๆ เช่น การจัดขนาดของวงดนตรี การেলাเสียงประสาน (Approach) ฯลฯ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการการเรียบเรียงเสียงประสานต่อไป ในแต่ละบทเพลงมี หัวข้ออื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ศึกษา เพื่อหาเอกลักษณ์หรือศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ อีก ซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ที่มากมาย

2. ข้อเสนอแนะทั่วไป ผู้ที่สนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง ควรจะศึกษาถึง เพลงลูกทุ่งในยุคปัจจุบันที่มีบริบทต่อสังคมไทย เพื่อสำหรับพัฒนารูปแบบของเพลงลูกทุ่งต่อไป